

**STANOWISKO BRANŻY I OPZZ
GÓRNICTWO I ENERGETYKA
Z DNIA 14 LIPCA 2026r.
W SPRAWIE REFORMY SYSTEMU EU ETS**

Ogólnokrajowe organizacje związkowe zrzeszone w Branży I OPZZ „Górnictwo i Energetyka”, oczekują od Rządu RP zajęcia zdecydowanego stanowiska w sprawie reformy Europejskiego Systemu Handlu Emisjami (EU ETS) oraz planu transformacji energetycznej, które Komisja Europejska zaprezentuje 17 lipca 2026r.

Z uwagi na to, że reforma EU ETS oraz plan elektryfikacji będą stanowiły fundament dalszej polityki klimatycznej i energetycznej Unii Europejskiej na kolejną dekadę, organizacje nasze domagają się, aby stanowisko polskiego Rządu uwzględniało interes pracowników sektora paliwowo energetycznego.

Skutki nowej polityki klimatycznej będą miały podstawowy wpływ na jakość życia każdego obywatela, wpłyną na wysokość cen energii, poziom bezrobocia, wykluczenie energetyczne oraz wpływy do budżetu. Skutki społeczno – gospodarcze będą oddziaływały na każdy przejaw działalności naszego państwa.

Prowadzona dotychczas przez Unię Europejską polityka tzw. „Zielonego Ładu” przyniosła wiele negatywnych skutków dla Polski i Polaków:

- 1. Likwidacja miejsc pracy:** Transformacja prowadzona w górnictwie i energetyce konwencjonalnej oraz firmach zaplecza i w sektorach energochłonnych prowadzi do masowej utraty miejsc pracy, konieczności kosztownego przekwalifikowywania pracowników, wzrostu bezrobocia.
- 2. Utrata konkurencyjności:** Wysokie koszty emisji zmuszają przedsiębiorstwa do przenoszenia produkcji i co za tym idzie miejsc pracy poza granice UE, *carbon leakage*. Dodatkowo europejskie firmy tracą rynki zbytu przez coraz wyższe koszty produkcji związane m.in. z wysokimi kosztami opłat za pozwolenia na emisję.
- 3. Zależność surowcowa i bezpieczeństwo państwa:** Transformacja energetyczna uzależnia Europę od dostaw surowców energetycznych spoza kontynentu, przy jednoczesnej likwidacji kopalń i energetyki konwencjonalnej opartej o własne surowce, co zagraża bezpieczeństwu energetycznemu. Dotyka to szczególnie Polski, której energetyka oparta jest na węglu kamiennym i brunatnym, a zasoby rodzimego gazu ziemnego pokrywają zaledwie 30% krajowego zapotrzebowania. Problemy te nabierają szczególnego znaczenia w obliczu konfliktów zbrojnych na Ukrainie i Bliskim Wschodzie.
- 4. Wzrost kosztów utrzymania gospodarstw i przedsiębiorstw:** System EU ETS bezpośrednio przekłada się na wyższe rachunki za energię elektryczną, ogrzewanie, gaz i węgiel. Planowane wdrożenie systemu opłat za emisję dwutlenku węgla dla paliw drogowych i grzewczych oraz budownictwa (ETS2), podniesie jeszcze bardziej koszty życia Polaków.
- 5. Spadek dochodów budżetowych:** Restrykcyjne przepisy prowadzą do spadku wpływów z podatków dochodowych (PIT i CIT) oraz składek ze względu na hamowanie rozwoju energochłonnych gałęzi gospodarki.

Wobec powyższego Branża I OPZZ za kluczowe zadanie Rządu RP w rozmowach z Komisją Europejską uznaje modyfikację Europejskiego Systemu Handlu Emisjami (EU ETS) oraz planu transformacji energetycznej w następującym zakresie.

1. Przedłużeniu okresu, w którym przyznawane będą darmowe uprawnienia do emisji CO₂ dla energetyki i przemysłu energochłonnego.
2. Zwiększenia liczby darmowych uprawnień do emisji przyznawanych przemysłowi,
3. Zwiększenia stabilności rynku uprawnień, odstąpienie od spekulacyjnego charakteru systemu handlu emisjami, ustanowienie maksymalnej ceny za emisję, ograniczenie nadmiernych wahań cen uprawnień do emisji, dostosowanie zasad bezpłatnej alokacji uprawnień dla przemysłu,
4. Przeznaczania 100% dochodów z ETS na inwestycje w branży przemysłowe ponoszące koszty emisji CO₂,
5. Inwestycje ze środków pozyskanych z ETS winny być oparte na lokalnych, technologiach i przedsiębiorstwach,
6. Wstrzymanie/odstąpienie – ewentualnie wynegocjowanie dla Polski okresów przejściowych do wprowadzenia tzw. ETS2,
7. Zachowanie w systemie bezpieczeństwa energetycznego, jako element infrastruktury krytycznej, eksploatowanych obecnie bloków klasy 200MW (m.in. Dolna Odra, Grupa Tauron),
8. Kontynuowania i wzmocnienia wsparcia dla sektora ciepłowniczego,
9. Spowolnienia odchodzenia od paliw kopalnych co najmniej do czasu wynikającego z zapisów Umowy Społecznej
10. Przedłużenia finansowania inwestycji transformacyjnych z Funduszu Modernizacyjnego po 2030 r.,
11. Podjęcia próby wynegocjowania okresów przejściowych w stosunku do wejścia w życie norm emisji metanu w powietrzu wentylacyjnym wynikających tzw. „rozporządzenia metanowego”,
12. Przedłużenia gwarancji pracowniczych i umów zbiorowych. W związku z dynamicznymi zmianami strukturach grup energetycznych (w tym PGE i GIEK, pracownicy dawnej PGNIG SA a obecnie GK Orlen oraz Grupa Turon a także Enea i Energa), żądamy natychmiastowego podjęcia rozmów i podpisania porozumień przedłużających długoterminowe gwarancje zatrudnienia oraz utrzymanie liczby etatów. Likwidacja miejsc pracy nie może odbywać się kosztem stabilności życiowej pracowników i całych regionów. Wnioskujemy również o sprawne i bezproblemowe realizowanie uzgodnionych urlopów górniczych i odpraw bez biurokratycznego chaosu.
13. Oczekujemy również wyznaczenia jednego ośrodka decyzyjnego i koordynującego procesy transformacji na poziomie krajowym oraz wzmocnienia roli dialogu społecznego w ramach tego procesu. Obecna sytuacja kiedy procesy decyzyjne podzielone są pomiędzy kilkoma ministerstwami uniemożliwia prowadzenie efektywnego dialogu z partnerami społecznymi.

Powyższe postulaty są kluczowe, dla funkcjonowania przedsiębiorstw naszej branży. Ich realizacja zapobiegnie wzrostowi likwidacji miejsc pracy, umożliwi dalsze funkcjonowanie krajowego przemysłu, przyczyni się do tworzenia alternatywnych miejsc pracy i zapobiegnie dalszej degradacji regionów przemysłowych Polski.

Stworzy też lepsze warunki do realizacji umów społecznych zawartych ze stroną społeczną.

Oczekujemy pełnej realizacji naszych wniosków przez Stronę Rządową.

Jednocześnie, w przypadku podjęcia przez Rząd realizacji naszych postulatów, deklarujemy otwartość na współpracę na forum krajowym i unijnym.

Brak działań ze strony Rządu będzie prowadził do eskalacji niepokojów społecznych i protestów pracowniczych, w tym podejmowanych wspólnie z innymi centralami związkowymi.

Gabryś Tomasz
 Kaczmarek
 Sierbieć
 Jacek Pich
 Andrzej Wille
 Grzegorz Jędrzejko
 Jacek Stachurski
 Katarzyna Bogdan
 Olejnik Robert
 Andrzej Matusz
 Wł
 Andrzej Dąbrowski
 Jędrzejko
 Jacek
 Pich
 Jacek M.
 Jacek
 Wł
 Jacek